

केन्द्रीय विद्यालय

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- सुभाषितानि

आवश्यकः कालांशः -

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथि:-

समापनस्य संभावित-तिथि:-

वास्तविक-समापनस्य तिथि:-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
पाठे अस्मिन् नीतिपरकानां- जीवनमूल्यपरकानां च श्लोकानां संग्रहः विद्यते । श्लोकानां प्रमुखोद्देश्यं छात्राणां मनसि नैतिकमूल्याणां स्थापना अस्ति । प्रथमे श्लोके अत्र जगति विद्यमानां रत्नानां विषये चर्चा विद्यते । द्वितीये श्लोके सत्यस्य महिमा, तृतीये श्लोके सत्संगतिः, चतुर्थे वसुन्धरायाः उदारतायाः, पंचमे लज्जा कुत्र न कर्तव्यः, अंतिमे च क्षमायाः महत्त्वम् इति चर्चा विहिता ।	- पठनम् - उच्चारणं - वर्णपरिचयः	- जीवनमूल्ययुक्तश्लोकाः - श्लोकपठनम् - श्लोकार्थस्य अवगमनम् - भावार्थावबोधनम्	- प्रस्तावना पुरस्सरं - पाठोपस्थापना - आदर्शपाठः - छात्रैः वैयक्तिकरूपे - सामूहिकरूपे - अनुपाठः - अशुद्धिसंशोधनम् - पदच्छेदः, - पदपरिचयः - पदार्थ ,आकांक्षा - प्रश्नाः, - अन्वयः - अध्यापककथनम् - सौन्दर्यबोधात्मक - प्रश्नाः - सस्वरपाठः - अनुपाठः	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः - वैयक्तिकरूपेण - सामूहिकरूपेण च - अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- दुर्बुद्धिः विनश्यति

आवश्यकः कालांशः -
समापनस्य संभावित-तिथिः-

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-
वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
प्रस्तुत पाठोऽयम् कथामाध्येमेन शिक्षयति यत् किमपि कार्यं यदि सुष्ठुरूपेण भवति तत् एव वरम् अन्यथा अति सर्वत्र वर्जयेत् इति वाक्यम्। मगधदेशे फुल्लोत्पल नाम सरोवरे कम्बुग्रीवस्य नामकस्य कर्मस्य कथा वर्णिता वर्तते। अस्यां कथायां सः हंसः धीवरेभ्यः भयात् आकाशमार्गेण गच्छति एवं सः वचनं विस्मृत्य प्रत्युतरे दाने सति आकाशात् भूमौ पतति एवं विनश्यति।	- उच्चारणम् - पठनम् - अवबोधनम् - लेखनम्	- पञ्चतन्त्रस्य परिचयः - लङ्कार प्रयोगः - स्म प्रयोगः, - परस्परवार्तालापस्य अभ्यासः, - प्रमुखक्रियापदानां चयनम्	- प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना - आदर्शवाचनम् - छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् - अशुद्धिसंशोधनम् - विधि-प्रविधिनां प्रयोगं कृत्वा काठिन्यनिवारणम् - कक्षानिरीक्षणम् - भाषानुवादः - बोधप्रश्नाः - अध्यापककथनम् - मौनवाचनम् - पुनरावृत्त्यात्मकप्रश्नाः	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय विद्यालय

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- स्वावलम्बनम्

आवश्यकः कालांशः -
समापनस्य संभावित-तिथिः-

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
पाठेऽस्मिन् स्वावलम्बनस्य महत्वं वर्णितमस्ति। अनेन पाठेन वयं स्वीय कार्याणि अस्माभिः एव सम्पादनीयानि इति शिक्षयामः। एकं मित्रं तु स्वावलम्बी अस्ति। अन्यः तु स्वीय अनुचराणाम् उपरि आश्रिताः आसीत्। द्वितीयः वदति यत् मम हस्तौ, पादौ, नेत्रे, कर्णौ च ममाधीनाः (भृत्याः) सन्ति। सः तस्य स्वीयानि सर्वाणि कार्याणि स्वमेव संपादितम् करोति। प्रथमोऽपि पराधीनो न भूत्वा स्वावलम्बी भवितुं प्रतिज्ञां करोति।	- उच्चारणम् - पठनम् - अवबोधनम् - लेखनम्	- संख्यावाचकशब्दाः एकतः पञ्चाशत् पर्यन्तम्, - लङ्लकार प्रयोगः , - परस्परवार्तालापस्य अभ्यासः, - प्रमुखक्रियापदानां चयनम् , - तद्- एतद्-शब्दज्ञानम् ।	- प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना - आदर्शवाचनम् - छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् - अशुद्धिसंशोधनम् - विधि-प्रविधिनां प्रयोगं कृत्वा काठिन्यनिवारणम् - कक्षानिरीक्षणम् - भाषानुवादः - बोधप्रश्नाः - अध्यापककथनम् - मौनवाचनम् - पुनरावृत्यात्मकप्रश्नाः	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय विद्यालय

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- हास्यबालकविसम्मेलनम्

आवश्यकः कालांशः -
समापनस्य संभावित-तिथिः-

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
प्रस्तुते पाठेऽस्मिन् छात्राणां मनोरञ्जनार्थम् एवञ्च ज्ञानवर्धनाय पाठेऽयं छात्राणां कृते संगृहीतोऽस्ति। पाठेऽस्मिन् विविध वेशभूषाधारिणः चत्वारः बालकवयः मञ्चस्य उपरि उपविष्टाः सन्ति। अधः श्रोतारः हास्यकवितां श्रुत्वा मनोरञ्जनं कुर्वन्तः हास - परिहासं कुर्वन्ति। अन्ते एकः बालकः अपि कविसम्मेलनम् श्रुत्वा आशुकवितां पठति येन सर्वे प्रसन्नाः भवन्ति। एवं प्रकारेण छात्राः हास्य- बालकवि सम्मेलनेन परिचिताः भवन्ति।	- उच्चारणम् - पठनम् - अवबोधनम् - लेखनम्	- संवादाभ्यासः - कविशिक्षाविषये ज्ञानम् - अव्ययानि, तेषां प्रयोगश्च	- प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना - आदर्शवाचनम् - छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् - बोधपरीक्षात्मकप्रश्नाः - विस्तृतव्याख्या (हिन्दी भाषायामर्थावबोधनं च) - भावविश्लेषणात्मकप्रश्नाः - सम्पूर्णनाटकस्य अभिनयः	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय विद्यालय

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- पण्डिता रमाबाई

आवश्यकः कालांशः -
समापनस्य संभावित-तिथिः-

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-
वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
प्रस्तुते पाठेऽस्मिन् पण्डिता रमाबाई महोदयायाः जीवनं वर्णितमस्ति। एवञ्च महाराष्ट्रप्रदेशे तया कृतं (महिला शिक्षायाः कृते) यत् कार्यं तत् कार्यमपि वर्णितम् अस्ति। सा साक्षात् प्रेरणा प्रदायिका आसीत्। एतेन पाठेन ज्ञायते यत् कथं कोऽपि संघर्षं कृत्वा साफल्यं प्रापयितुं शक्नोति। सा संस्कृतशिक्षां प्राप्य संस्कृतशिक्षायाः च कृते प्रसारं प्रचारं च कृतवती। सा संस्कृतं जीवने धृतवती/धारितवती।	- उच्चारणम् - पठनम् - अवबोधनम् - लेखनम्	- रमाबाई महोदयायाः जीवनेतिहासविष ये वर्णनात्मकं ज्ञानम्, - क्रियाणां धातु- लकार - पुरुष - वचन निरूपणम्	- प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना - आदर्शवाचनम् - छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् - अशुद्धिसंशोधनम् - विधि-प्रविधिनां प्रयोगं कृत्वा काठिन्यनिवारणम् - कक्षानिरीक्षणम् - भाषानुवादः - बोधप्रश्नाः - अध्यापककथनम् - मौनवाचनम् पुनरावृत्त्यात्मकप्रश्नाः	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- सदाचारः

आवश्यकः कालांशः -

समापनस्य संभावित-तिथिः-

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
सद् +आचारः -(सद्जनानां)आचारः इति सदाचारः। पाठेऽस्मिन् सदाचारस्य महत्वं वर्णितमस्ति यत् सदाचारः नाम किं? नित्यं कर्माणि करणीयानि। सत्यं ब्रूयात्, कीदृशः व्यवहारः कर्तव्यः सर्वदा। गुरुजनानां सेवा च करणीया मित्रैः सह सर्वदा मैत्री एव करणीया कदापि कलहः तेन सह न कर्तव्यः। पाठात् अस्मात् सदाचारस्य शिक्षा प्राप्यते। क्व, कुत्र, कदा, कुतः, कथम्, यत्र, तत्रादि अव्ययशब्दाः।	- श्लोकानां - शुद्धम् उच्चारणम्, - सस्वरगायनं च - लेखनाभ्यासः	- श्लोकानां स्मरणाभ्यासः, - पदानां मूलशब्दाः धातवश्च	- प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना - आदर्शपाठः - छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुपाठः - अशुद्धिसंशोधनम् - पदच्छेदः, - पदपरिचयः - पदार्थ , - आकांक्षा प्रश्नाः, - अन्वयः - अध्यापककथनम् - सौन्दर्यबोधात्मक प्रश्नाः - सस्वरपाठः - अनुपाठः	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक- कक्षा विभागश्च- सप्तमी विषय- संस्कृतम् पाठस्य नाम- सङ्कल्पः सिद्धिदायकः
 आवश्यकः कालांशः - प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-
 समापनस्य संभावित-तिथिः- वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
----------------	----------------	----------------------	----------------	-------------------

पाठेऽस्मिन् पार्वत्याः कथा अत्र वर्णिता वर्तते। पार्वतीं प्रति नारदः कथयति यत् एषा शिवस्य पत्नी भविष्यति। तदा रभ्य पार्वती स्वीय गृहं त्यक्त्वा हिमालयं गच्छति एवञ्च तपाचरति। तेन शंकरः प्रसन्नः भवति एवं तस्याः परीक्षार्थं शिवः वटुरूपेण गत्वा परीक्षां नयति। परीक्षायां पार्वती उत्तीर्णा भवति शिवश्च तां वरं ददाति यत् “संकल्पो भवतु तव पूर्ण मनोरथः।	• अर्थज्ञानम्, पठनम् • शुद्धम् उच्चारणम्, • लेखनाभ्यासः	• संवादः, सङ्कल्पस्य महत्त्वम्, • अभिनयकौशलम् च	• प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना • आदर्शपाठः • छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् • बोधपरीक्षात्मकप्रश्नाः • विस्तृतव्याख्या • भावविश्लेषणात्मकप्रश्नाः • सम्पूर्णनाटकस्य अभिनयः	• बोधप्रश्नानि • शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः • कक्षाकार्यम् • गृहकार्यम्
--	---	--	--	---

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- त्रिवर्णः ध्वजः

आवश्यकः कालांशः -

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

समापनस्य संभावित-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
----------------	----------------	----------------------	----------------	-------------------

पाठेऽस्मिन् त्रिवर्णानां सामञ्जस्येन (मेलनेन) त्रिवर्णध्वजस्य वर्णानां तस्य पट्टिकानां तदा अशोकचक्रस्य एवञ्च ध्वजस्य महत्त्वं वर्णितमस्ति। अस्य ध्वजस्य तले एव अस्माकं देशस्य स्वतन्त्रतायाः संग्रामः अभवत्। अस्मिन् पाठे अस्माकं ध्वजस्य त्रयाः वर्णाः कस्य सूचकाः सन्ति अस्यापि वर्णनमस्ति। एष अस्माकं देशस्य राष्ट्रिय-प्रतीकः, अस्य रक्षा एवं सम्मानं करणीयम् अस्माभिः।	• अर्थज्ञानम्, • पठनम् • शुद्धम् उच्चारणम्, • लेखनाभ्यासः	• संवादः, • त्रिवर्णध्वजस्य महत्त्वम्, • अभिनयकौशलम् च	• प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना • आदर्शपाठः • छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् • बोधपरीक्षात्मकप्रश्नाः • विस्तृतव्याख्या • भावविश्लेषणात्मकप्रश्नाः • सम्पूर्णनाटकस्य अभिनयः	• बोधप्रश्नानि • शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः • कक्षाकार्यम् • गृहकार्यम्
--	--	--	--	---

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय विद्यालय
पाठ योजना

दिनांक- कक्षा विभागश्च- सप्तमी विषय- संस्कृतम् पाठस्य नाम- अहमपि विद्यालयं गमिष्यामि
आवश्यकः कालांशाः - प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-
समापनस्य संभावित-तिथिः- वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
----------------	----------------	----------------------	----------------	-------------------

शिक्षा अस्माकं मौलिकाधिकारः वर्तते अतैव भारत सर्वकारेण नवोत्तर दविसहस्र तमे वर्षे समेषां बालिकानां बालकानां कृते च शिक्षायाः अधिकारः घोषितः । सर्वकारस्य अस्याः एव योजनायाः विषये जनजागृति स्यात् एतदर्थं अस्मिन् पाठे योजनायाः विस्तृत वर्णनमस्ति । वस्तुतः योजनानुसारं षड्वर्षेभ्यः आरभ्य चतुर्दशवर्षपर्यन्तं सर्वे बालाः समीपस्थं सर्वकारीयं विद्यालयं प्राप्य निःशुल्कं शिक्षां प्राप्स्यन्ति ।	• अर्थज्ञानम् , • पठनम् • शुद्धम् उच्चारणम् • लेखनाभ्यासः	• स्त्रीशिक्षा विषये • जानकारी निःशुल्क अनिवार्य च शिक्षायाः विषये ज्ञानम्	• प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना • उद्देश्यकथनम् • आदर्शवाचनम् • अनुवाचनम् • बोधपरीक्षात्मक प्रश्नाः • विस्तृतव्याख्या • भावविश्लेषणात्मकप्रश्नाः • सम्पूर्णनाटकस्य अभिनयः	• बोधप्रश्नानि • शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः • कक्षाकार्यम् • गृहकार्यम्
--	--	---	---	---

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- विश्वबन्धुत्वम्

आवश्यकः कालांशः -

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

समापनस्य संभावित-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
पाठेऽस्मिन् विश्वबन्धुत्वस्य भावनायाः परिचयः वर्तते। कुत्रचित्	• अर्थज्ञानम् , • पठनम्	• कारकविभक्तिः , • उपपद विभक्तिः ,	• प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना • आदर्शवाचनम्	• बोधप्रश्नानि • शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण

उत्सवे, व्यसने, दुर्भिक्षे, राष्ट्र-विप्लवे यः सहायतां करोति सः बन्धुः भवति। सर्वेषु देशाः परस्परं साहाय्यं कुर्वन्ति तदैव विश्वस्य एकता स्थायी भवितुं शक्नोति। यदि प्रकृतिः सर्वत्र सम्भावेन प्रसरति/ददाति चेत्। अस्माकं दायित्वं वर्तते वयमपि विश्वबन्धुत्वं स्थापयेमः। एवञ्च वसुधैव कुटुम्बकम् इति भावना भवेत्।	- शुद्धम् उच्चारणम्, - लेखनाभ्यासः	वसुधैव कुटुम्बकम् इति	- छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् - अशुद्धिसंशोधनम् - विधि-प्रविधिनां प्रयोगं कृत्वा काठिन्यनिवारणम् - कक्षानिरीक्षणम् - भाषानुवादः - बोधप्रश्नाः - अध्यापककथनम् - मौनवाचनम्	सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम् - गृहकार्यम्
---	---	---	--	--

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- समवायो हि दुर्जयः

आवश्यकः कालांशः -

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

समापनस्य संभावित-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
पाठेऽस्मिन् सर्वाणि मित्राणि मिलित्वा स्वीय शत्रुं कथं जयन्ते। इत्यस्याः कथायाः वर्ण्यविषयोऽस्ति। एकः तु कोऽपि किमपि कर्तुं न शक्नोति किन्तु सर्वे मिलित्वा त् शक्तिशाली	- अर्थज्ञानम्, - पठनम् - शुद्धम् उच्चारणम्, - लेखनाभ्यासः	- उपायेन सर्वं सिध्यति - भविष्यत् कालः(लृट् लकारः)	- प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना - आदर्शपाठः - छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुपाठः - अनुवाचनम्	- बोधप्रश्नानि - शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः - कक्षाकार्यम्

शत्रुमपि हन्तुं शक्नुवन्ति। कथायां मण्डक-चटका-मक्षिकादयः सर्वे मिलित्वा एकं गजं नेत्रहीनं कृत्वा गर्ते पातयन्ति। अनेन सः मारितः अतएव उच्यते-समवायो हि दुर्जयः। संघे शक्तिः कलौयुगे।। संगठन में शक्ति है।			• काठिन्यनिवारणम् • कथाकथनम् (अध्यापकेन) • कथावाचनम् (छात्रैः) • कथाकथनम् (छात्रैः) • आवृत्यात्मकप्रश्नाः	• गृहकार्यम्
---	--	--	---	--

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- विद्याधनम्

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

आवश्यकः कालांशः -

समापनस्य संभावित-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
नीतिवाक्यानां संग्रहात्मकः अयं पाठः। अस्मिन् पाठे विद्यायाः महत्तवं प्रदर्शितः वर्तते। प्रथमे श्लोके उक्तमस्ति यत्- विद्याधनं सर्वधनप्रधानम्। द्वितीये श्लोके विद्यायाः रूपाणि प्रदर्शिताः सन्ति।	• अर्थज्ञानम्, • पठनम् • शुद्धम् उच्चारणम्, • लेखनाभ्यासः	• श्लोकानां सस्वरगायनम् • श्लोककण्ठस्थीकरणम्,	• प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना • आदर्शपाठः • छात्रैः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अनुपाठः • अशुद्धिसंशोधनम् • पदच्छेदः,	• बोधप्रश्नानि • शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः • कक्षाकार्यम् • गृहकार्यम्

तृतीये श्लोके विद्या कीदृशं आभूषणमस्ति तस्य वर्णनमस्ति । अंतिमे श्लोके च उक्तमस्ति यत् -अस्माभिः किमर्थं अन्यमुपेक्ष्य विद्याधिकारं करणीयम् ।			● पदपरिचयः ● पदार्थ , ● आकांक्षा प्रश्नाः, ● अन्वयः ● अध्यापककथनम् ● सौन्दर्यबोधात्मक प्रश्नाः ● सस्वरपाठः अनुपाठः च	
---	--	--	--	--

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक-

कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- अमृतं संस्कृतम्

आवश्यकः कालांशः -

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

समापनस्य संभावित-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
विश्वस्य उपलब्धासु भाषासु संस्कृतभाषा प्राचीनतमा विद्यते । अस्याः भाषायाः महत्त्वम् उपयोगिता च अस्मिन् पाठे प्रदर्शितः । अत्रोक्तमस्ति यत् संस्कृतस्य वाङ्मयः नीतिशास्त्रैः, वेदैः, पुराणैः, चिकित्साशास्त्रैः इत्यादिभिः पूरितः विद्यते । अत्र	● अर्थज्ञानम् , ● पठनम् ● शुद्धम् उच्चारणम्, ● लेखनाभ्यासः	● इकारान्त पुलिङ्गशब्दाः, ● संस्कृतभाषायाः महत्त्वम्	● प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना ● आदर्शवाचनम् ● छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुवाचनम् ● अशुद्धिसंशोधनम् ● विधि-प्रविधिनां प्रयोगं कृत्वा काठिन्यनिवारणम्	● बोधप्रश्नानि ● शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः ● कक्षाकार्यम् ● गृहकार्यम्

यस्य सेतोः उद्घाटनार्थं सः आगच्छति तस्य सेतोः निर्माणे तस्य किञ्चिदपि भूमिका नास्ति। यदि तस्य भूमिका नास्ति तदा सः किमर्थम् उद्घाटनार्थम् आगच्छति ? अस्य प्रश्नस्य उत्तरं तस्याः पिता न ददाति ।		प्रयोगकरणे समर्थाः भविष्यन्ति	• कक्षानिरीक्षणम् • बोधप्रश्नानि • अध्यापककथनम् • मौनवाचनम्	
---	--	----------------------------------	--	--

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्

केन्द्रीय-विद्यालयः

पाठ योजना

दिनांक- कक्षा विभागश्च- सप्तमी

विषय- संस्कृतम्

पाठस्य नाम- लालनगीतम्

आवश्यकः कालांशाः -

प्रारंभस्य वास्तविक-तिथिः-

समापनस्य संभावित-तिथिः-

वास्तविक-समापनस्य तिथिः-

पाठस्य सारांशः	प्रमुखं कौशलम्	आवश्यकः शिक्षणाधिगमः	करणीयाः उपायाः	आकलन-युक्ति-योजना
बालकेभ्यः संसारस्य सुन्दरतायाः ज्ञानार्थं प्रस्तुतः अयं पाठः । अत्र प्रारम्भे प्रातःकालीनवेलायाः वर्णनमस्ति। यत् सूर्योदयस्य समये संसारस्य स्थितिः कीदृशी भवति । तदनन्तरं वनस्य चर्चा वर्तते। अनेन सहैव वृक्षाणां विषये अपि चर्चा अस्ति यत् कथं खगाः तेषामपरि वसन्ति । अनन्तरं वन्यपशूनां विषये चर्चा अस्ति । अत्र घोटकस्य हरिणस्य	• अर्थज्ञानम् , • पठनम् • शुद्धम् उच्चारणम्, • लेखनाभ्यासः	• गीतस्य अभ्यासः	• प्रस्तावना पुरस्सरं पाठोपस्थापना • आदर्शपाठः • छात्रैः वैयक्तिकरूपे सामूहिकरूपे अनुपाठः • अशुद्धिसंशोधनम् • पदच्छेदः, • पदपरिचयः • पदार्थ ,	• बोधप्रश्नानि • शिक्षकेण विद्यार्थिभिः वैयक्तिकरूपेण सामूहिकरूपेण च अभ्यासः • कक्षाकार्यम् • गृहकार्यम्

उष्ट्रस्य इत्यादीनां विषये कथनमस्ति । अंते भल्लूकस्य वर्णनमस्ति यत्र कविना भल्लूकस्य नृत्यविषये उल्लेखः कृतः ।			• आकांक्षा प्रश्नाः, • अन्वयः • अध्यापककथनम् • सौन्दर्यबोधात्मक प्रश्नाः • सस्वरपाठः • अनुपाठः	
--	--	--	---	--

शिक्षकस्य नाम हस्ताक्षरं च

प्राचार्यस्य हस्ताक्षरम्